

JANUAR 2017

NY VELFÆRD OG SOCIAL INNOVATION

Viden til Tiden

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

Om Analyse og Erhvervsfremme

Analyse og Erhvervsfremme leverer overblik, indsigt og dokumentation til ny politik eller strategiske beslutninger. Vores kunder spænder fra EU-Kommissionen til kommuner, organisationer og private virksomheder. Vi henter inspiration i den nyeste forskning og trækker på et stort netværk af internationale eksperter. Vi arbejder under fire hovedoverskrifter:

Teknologi

Moderne samfund kræver teknologi. I analyser af teknologiske muligheder trækker vi på den samlede styrke på Teknologisk Institut. Her er mere end 100 års erfaring i teknologiudvikling tæt på virksomhederne. Vi har adgang til globale teknologidatabaser. Vores teknologianalyser er udviklet i samarbejde med Georgia Tech, USA, og giver ny viden til politiske prioriteringer om forskning og erhvervsudvikling. Vi hjælper virksomheder med at styrke deres strategiske prioritering af teknologisk forskning, udvikling, innovation og konkurrentovervågning. Temaerne er bl.a. teknologiområder som Key Enabling Technologies, automatisering, velfærdsteknologi og digital understøttelse af produktion og services.

Kompetencer

Vi analyserer udviklinger på arbejdsmarkedet og hjælper arbejdsmarkedsaktører til at blive bedre til at levere service til jobsøgere og virksomheder. Vi er specialister i både ungdomsuddannelser og voksenuddannelser - herunder erfaring med og analytisk indsigt i udfordringer for erhvervsuddannelser og voksen efter- og videreuddannelse. Vi har procesfaglig erfaring og sammensætter udviklings- og læringsforløb for medarbejdere og ledere i private og offentlige virksomheder og organisationer. Det kan fx være i forhold til at styrke trivsel, øget produktivitet og kvalitet, at lære på nye måder eller udvikle ny praksis.

Velfærd

Vi udvikler morgendagens velfærdsløsninger sammen med kommuner, regioner og civile organisationer. På velfærdsområdet arbejder vi med strategiformulering, analyse og effektmåling, udvikling, facilitering og match-making. Vi driver 'Det kommunale netværk for social innovation', hvor vi klæder ledere og medarbejdere i kommuner på til at samarbejde med virksomheder og almindelige borgere om at skabe nye og bedre velfærdsløsninger. Vi beskæftiger os med temaer som livskvalitet, social innovation og socialøkonomiske virksomheder. Vi er ofte en del af både analysearbejdet og den strategiske opfølgning hos vores kunder.

Erhverv

Virksomhedernes vilkår, vækst, virkelyst og innovation står centralt. Vores analyser giver indsigt og dokumentation til fx erhvervs- og regionaludvikling, miljøpolitik, forskning og innovationspolitik, klyngeudvikling og innovationssystemer. Vi kortlægger vækstmuligheder og udfordringer i kommuner og for hele EU. Vores opmærksomhed er der, hvor virksomhederne kan vokse bæredygtigt. Vi har velafprøvede metoder til at kortlægge brancher og vækstmuligheder i en kommune eller i et land.

Vi spiller på hele klaveret

Vi kan hele det samfundsøkonomiske metoderegister. Fra observation, kvalitative interview, fokusgrupper og panelundersøgelser til evaluering af programmer og lovgivning, effektmålinger, benchmarking, brancheanalyser og fremtidsscenerier. Desuden tech-mining og teknologianalyser, kompetencevurderinger og udviklings- og læringsforløb. Vi har forskeradgang til databaserne i Danmarks Statistik og stor erfaring med specialundersøgelser, hvor surveydata kombineres med registerdata. Vi involverer kunderne og deres interessenter gennem workshops, seminarer og konferencer.

Velfærden i klemme – er social innovation svaret?

Den danske velfærdsmodel er udfordret. Væksten i samfundsøkonomien er begrænset. Vi tjener næsten det samme i år som sidste år – og forrige år. Men alderssammensætningen i samfundet ændrer sig, som årene går. Der bliver flere ældre, og der er stadig børn og unge i skolerne og på uddannelserne. Samtidig bliver der ikke flere på arbejdsmarkedet til at tjene de penge, der skal til. Flertallet af danskerne ønsker at holde fast i god omsorg, sociale sikkerhedsnet, rent miljø, kulturelle oplevelser, gode uddannelser, politi på gaderne og alt det, vi er vant til. Vi vil velfærdsstaten. Men velfærden er i klemme, da nye og flere behov opstår, mens det økonomiske råderum ikke synes at kunne følge med.

Et problem, vi kan se opstå på så lang afstand, kan vi heldigvis selv gøre noget ved.

I det nære, i kommuner og i institutioner behøver vi ikke altid ny lovgivning eller flere penge. Først og fremmest kan vi tænke nyt og indrette os smartere og kløgtigere. Det er det, social innovation handler om – at tænke i nye måder at indrette vores velfærd på i stort og småt.

Teknologisk Institut arbejder med de teknologier, som kommer til at kunne hjælpe os. I Odense kan man fx besøge en model af en ældrebolig, der er indrettet med alt det isenkram, markedet byder ind med lige nu. Og der kommer hele tiden nye teknologiske løsninger.

Men teknologier står aldrig alene. Det handler dybest set altid om mennesker. Derfor interesserer Teknologisk Institut sig også for den sociale innovation. Vi deltager i internationale forskningsprojekter og henter verdens bedste ideer hjem til Danmark. Vi følger med i udviklingen i Danmark og lader os inspirere. Sammen med vores kunder udvikler vi processer og modeller, der kan skabe den sociale innovation. Vi leder et netværk for social innovation i kommunerne, som halvdelen af landets kommuner har været medlem af de seneste fem år.

Brugerne, medarbejderne, lederne, lærerne, pædagogerne, naboerne, patienterne, de pårørende, virksomhederne, foreningerne – ja alle dem, som har kontakt med velfærdssamfundet – ejer alle de gode ideer.

Teknologisk Institut har udviklet redskaber og processer til at få trukket de nye ideer og tanker ud fra de mange aktører og få det nye blandet og oversat til beslutninger og handlinger – på en institution, i et byggeri eller i en kommune. Vi interesserer os for processen, som leder frem til, at den gode ide bliver konkret og kan opfylde sociale behov på nye og bedre måder. Og vi interesserer os for de økonomiske og sociale effekter af nye velfærdsløsninger.

Et godt eksempel er guiden til social bæredygtighed i byggeri, som vi har udviklet i samarbejde med Realdania og KAB. Kort fortalt en proces, hvor vi taler med alle omkring et byggeri, før spaden stikkes i jorden. Ja, før arkitekterne sætter pennen til papiret. Hvad er drømmene, ønskerne, mulighederne, frygten? Der er ikke standardsvar eller one-size-fits-all. Det er social innovation, når et byggeri ikke blot er et sted at bo, men er en ramme, der understøtter det sociale og kulturelle liv til gavn for et lokalområde.

Der skal meget til at få Danmark ud af velfærdsklemmen. Men social innovation er en god del af svaret, og her kan Teknologisk Institut bidrage med viden om proces – og teknologi, når det er nødvendigt.

God læselyst!

**STIG
YDING SØRENSEN**
CENTERCHEF

7220 2704 / stys@teknologisk.dk

Social innovation som strategi

Social innovation handler kort fortalt om at skabe nye og bedre velfærdsløsninger – løsninger, som er ført ud i livet og skabt af eller med ikke-offentlige aktører – ikke for dem.

Social innovation kan være en virksomhed, som bringer marginaliserede medborgere ind på arbejdsmarkedet. Eller det kan være tusindvis af frivillige, som bruger et par timer foran computerskærmen til at identificere mønstre i kræftceller for at fremme behandlingen af brystkræft.

De ikke-offentlige aktører kan være foreninger, virksomheder, onlinefællesskaber eller blot en aktiv borger. Fælles for de ikke-offentlige aktører er, at de ofte har nogle ressourcer, som endnu ikke er sat i spil, og som vil kunne skabe bedre velfærd til gavn for os alle.

Social innovation som en nødvendighed

Gennem de seneste år har langt de fleste af landets kommuner og regioner gennemgået adskillige sparerunder. Og der er ikke noget, der tilsiger, at denne udvikling ændres, hvis vi bliver ved med at gøre, som vi plejer. Tværtimod.

Frem mod år 2050 stiger antallet af borgere på over 65 år med ca. 500.000 personer. Hertil kommer store udfordringer omkring integration, ca. 500.000 danskere med psykisk sygdom osv., osv.

Alt sammen peger i retning af stigende sundhedsudgifter. Samtidig forventes antallet af personer i den arbejdsdygtige alder at være uændret.

Fra et samfundsmæssigt perspektiv er der således et stigende pres for, at de uudnyttede ressourcer hos de ikke-offentlige aktører bringes i spil.

Vi skal med andre ord blive mere bevidste om potentialet for social innovation.

Fra patchwork til strategi

Flere danske kommuner har da også fået øjnene op for potentialet i at samarbejde med ikke-offentlige aktører omkring løsningen af velfærdsopgaver.

Næsten samtlige af landets kommuner har udarbejdet en frivillighedsstrategi. Hver fjerde kommune har nu en strategi for, hvordan de vil fremme socialøkonomiske virksomheder. Og samskabelse er blevet det nye modeord.

Læs mere på www.teknologisk.dk/32846

OTTE SPØRGSMÅL, EN STRATEGI FOR SOCIAL INNOVATION BØR ADRESSERE

Det er muligt at bevæge sig fra en patchwork-tilgang til en samlet strategi for social innovation i en kommune eller i en region. Strategiudviklingen kan starte med at adressere følgende spørgsmål:

- Hvad er potentialet for social innovation i kommunen eller regionen?
- Hvilke aktører er relevante at samarbejde med og hvornår?
- Hvordan frisættes den innovative tænkning og drivkraft, der findes blandt lokalsamfundets aktører?
- Hvordan kan kommunen eller regionen være en god facilitator i den fælles indsats?
- Hvilke nye kompetencer fordres hos offentlige ledere og medarbejdere?
- Hvordan kan social innovation skaleres og spredes?
- Hvordan sikres kvaliteten af de socialinnovative velfærdsløsninger?
- Hvordan måles nytte og effekt?

I hvor høj grad potentialet for social innovation udnyttes varierer dog i stor udstrækning fra kommune til kommune og fra velfærdsområde til velfærdsområde. Man kan næsten sige, at der er tale om et patchwork af tilgange. Men vi bør som samfund være meget mere ambitiøse end det.

Enhver kommune eller region bør have en samlet strategi for social innovation samt en handlingsplan, som sikrer implementeringen.

En udfordringsbaseret tilgang

Social innovation er en udfordringsbaseret tilgang. Fokus er på, hvilken velfærdsudfordring der skal løses – og hvordan? Og ikke i første omgang på, hvordan den aktør, der plejer at løse problemet, kan gøre det mere effektivt.

Vi bør eksempelvis spørge, hvordan **vi** – det samfundsmæssige **vi** – bedst muligt rehabiliterer tidligere kriminelle i samfundet, og ikke hvordan Kriminalforsorgen kan blive mere effektiv.

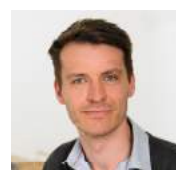
Det kunne jo være, at ikke-offentlige aktører har noget nyt at byde ind med.

I sagens natur vil potentialet for social innovation variere fra udfordring til udfordring, da det vil afhænge af, hvilke aktører der byder sig til med løsninger.

Nogle gange skal det offentlige være den drivende kraft for at fremme socialinnovative løsninger. Andre gange kan det offentlige med fordel sidde på sidelinjen og nøjes med at skabe gode incitamenter.

Det skal dog understreges, at social innovation ikke er en mirakelkur. Men det er et vigtigt skridt til både at bevare og nytænke vores velfærdssamfund.

Tør vi? Tør vi lade være?

**KARSTEN
FRØHLICH HOUGAARD**
CHEFKONSULENT

7220 2886 / kafh@teknologisk.dk

Vi er specialister i social innovation

Teknologisk Institut er en af Danmarks førende spillere inden for social innovation og ny velfærd.

Vi løser mange forskellige typer opgaver på området. Her i Viden til Tiden kan du læse mere om vores arbejde.

Eller kontakt os og få yderligere information om, hvordan vi kan give dig konkrete redskaber til at nytænke velfærd.

**Kontakt chefkonsulent
Karsten Frøhlich Hougaard
på tlf.: 7220 2886 eller via
e-mail: kafh@teknologisk.dk**

Nye aktører på velfærdsbanen

I Skanderborg er den politiske vision, at kommunen skal være de 1000 fællesskabers land: Velfærd – det er noget, vi skaber i fællesskab. I Varde bruges samskabelse til at udvikle kommunens lokalsamfund i en proces mellem kommune og lokale ildsjæle. Og i Odense bliver en ny bydel for mennesker med demens skabt i samarbejde mellem kommune, fonde, fagpersoner, pårørende, lokale frivillige m.fl. Fælles for eksemplerne er, at velfærd ikke længere er en service, som primært leveres fra den offentlige sektor til borgerne. En række nye aktører fra både den private, tredje og uformelle sektor er rykket ind på velfærdsbanen.

Sociale, økonomiske og demografiske gevinster

Velfærdssamfundet kan høste mange fordele ved at invitere de nye aktører ind på banen. Nye og bedre løsninger på velfærdsudfordringer har større chance for at se dagens lys, når flere typer af aktører er en del af løsningen.

Hvis vi som samfund formår at få udnyttede ressourcer sat i spil fra fx frivillige eller fra mennesker på kanten af arbejdsmarkedet, vil der både være en social og en økonomisk positiv effekt. Endelig kan der også være en demokratisk gevinst.

Det er dog vigtigt at holde sig for øje, at de nye aktører på velfærdsbanen ikke altid kan eller skal spille den samme rolle i skabelsen af ny velfærd.

Grundlæggende kan ikke-offentlige aktører spille tre forskellige roller:

- Informere om udækkede behov
- Udtænke og formulere løsninger
- Implementere og udføre løsninger.

I nogle situationer giver det god mening at have ikke-offentlige aktører med i en samskabelsesproces i fuld skala. Her kan lokale ildsjæle fx gøre opmærksom på et "hul i velfærden" over for kommunen og sammen med kommunen udtænke en løsning, som de også selv er med til at implementere.

Andre gange kan den offentlige myndighed blot hente inspiration til en ny velfærdsløsning fra ikke-offentlige aktører, mens udførelsen fortsat ligger hos det offentlige. Måske fordi de rette aktører ikke er trådt frem på scenen til at udføre løsningen. Eller måske pga. utryghed omkring forsyningssikkerheden på en velfærdsløsning.

Samarbejde. Ikke involvering

Hvis der skal være en samfundsmæssig gevinst i, at ikke-offentlige aktører bliver en del af velfærdsløsningerne, kræver det, at "nogen" tager stilling til følgende spørgsmål:

- Hvem er de rette aktører til at løse en given velfærdsudfordring?

- Skal aktørerne blot informere om udækkede behov, eller skal de være dem, der udfører løsningen?
- Hvordan skal den faktiske proces foregå? Gennem høringer og dialogmøder (fysiske eller online)? Gennem arbejdsgrupper – og hvem driver dem? Via partnerskabsaftaler? Eller måske endda via udstedelsen af sociale obligationer (social impact bonds)?

Spørgsmålene er mange. Og pilen peger ofte på den offentlige sektor som den "nogen", der skal besvare spørgsmålene ovenfor.

Engagement udspringer af ligeværdighed

Udfordringen er, at når den offentlige sektor bliver den styrende part, så bliver samarbejdet ofte reduceret til en høring eller involvering efter behov. Derved går det ligeværdige forhold mellem den offentlige sektor og de ikke-offentlige aktører fløjten – til stor skade for de ikke-offentlige aktørers engagementet.

Løsningen kan ofte være at bringe en tredje part ind på banen, som kan formidle samarbejdet og styre processen, så den bliver ligeværdig. I al beskedenhed er det netop det, Teknologisk Institut er eksperter i.

Vil du vide mere? Så kontakt chefkonsulent Karsten Frøhlich Hougaard på tlf.: 7220 2886 eller via e-mail: kafh@teknologisk.dk

Europa samarbejder om social innovation

Social innovation i Europa skal styrkes, forbindes og skaleres. Det er hovedformålet med Social Innovation Community, som blev igangsat i februar måned i år. Teknologisk Institut deltager i arbejdet og henter nyttige erfaringer hjem til Danmark.

Social Innovation Community (SIC) er en platform for aktører inden for social innovation på tværs af Europa. Projektet er igangsat af EU's Horizon 2020-program og har til formål at styrke, integrere og skalere social innovation.

Gennem i alt ni netværk indhentes viden om gode cases og erfaringer med social innovation. Det gælder bl.a. inden for digital social innovation, corporate social innovation og social innovation i den offentlige sektor.

Social innovation: Et naturligt barn af krisen

Bag SIC står en række af Europas førende aktører inden for social innovation. Det gælder bl.a. britiske Nesta og Young Foundation samt videninstitutioner fra bl.a. Tyskland, Italien og Holland.

De ni netværk, som udgør SIC, henvender sig til en meget bred målgruppe. Det gælder både aktører fra den private sektor samt offentlige beslutningstagere på alle niveauer.

Amalia Zepou – Athens borgmester for civilsamfund – er medlem af et af SIC's netværk. Zepou er blevet kendt for social innovation i tider, hvor krisen i Grækenland ellers synes at stramme handlefriheden. Hun oplever social innovation som det naturlige barn af krisen. Som hun forklarer:

“Når du mangler penge, forstår du at inkludere civilsamfundet og den kapacitet, befolkningen besidder. Du får hurtigere og billigere resultater gennem samarbejde med og forankring i civilsamfundet”.

Social innovation i Europa

Verden står over for en række udfordringer, der kræver nye løsninger. Siden 2009 er social innovation rykket op på EU's politiske dagsorden og er blevet integreret gennem en bred vifte af politikker, programmer og initiativer.

I øjeblikket er der stor eksperimenteren med social innovation på det kommunale niveau eller på byniveau. Man forsøger at gentænke måden, hvorpå byer drives, og tjenesteydelser leveres – fx for at muliggøre innovative finansieringsmekanismer som crowdfunding eller digitale platforme og nye spirende forretningsmodeller som fx deleøkonomi.

Strategiudvikling i en dansk kontekst

Mange danske kommuner søger i øjeblikket efter metoder og værktøjer til at aktivere, støtte og fremskynde mekanismer for social innovation med henblik på at skabe bedre levevilkår for deres borgere.

I flere lande – også europæiske – er social innovation langt mere udbredt end i Danmark, og her er der nyttig læring og allerede udviklede redskaber at hente. Ikke mindst arbejdet med at udvikle strategier for social innovation i danske kommuner kan få stor nytte af de europæiske erfaringer. Teknologisk Instituts deltagelse i SIC er således en vej til, at vi i Danmark bliver klogere på social innovation.

**LOUISE
BRÄNNICHE LUND**
PRAKTIKANT

7220 1556 / lolu@teknologisk.dk

**KARSTEN
FRÖHLICH HOUGAARD**
CHEFKONSULENT

7220 2886 / kafh@teknologisk.dk

Hotel Utopia

Hotel Utopia i Berlin er ikke et fysisk hotel – endnu. Det er derimod et unikt hotel- og integrationskoncept, som vil oplære unge flygtninge i at varetage et job i hotel- og restaurationsbranchen. Dermed bliver mennesker, som er flygtet fra deres hjem, selv værter – ikke blot for internationale gæster, men også for tyske turister. Formål – at få de unge i job.

Hotel Utopia er blot ét af mere end 100 initiativer og projekter for unge, som på forskellig vis yder deres bidrag til, at unge europæere bliver klædt på til at skabe en bæredygtig fremtid.

Hotel Utopia er et stærkt koncept for integration og mod diskrimination og fremmedangst. Hotellet åbner ifølge planen i 2017 og bliver en socialøkonomisk virksomhed ledet af professionelle fra branchen. Indtægterne, som skal reinvesteres fuldt ud, vil komme fra overnatninger, restaurant, events og konferencer.

Et andet initiativ er *Neuraum* i Liechtenstein, som er en forening skabt af unge for unge. Foreningens mål er at bruge ledig kapacitet – fx tomme huse eller kasserede cykler – så ressourcen bliver anvendelig og giver værdi for samfundet. Foreningen finder og indretter tomme huse, så der skabes nye muligheder for kunst, kultur, musik, litteratur, interkulturelle aktiviteter og miljøaktiviteter.

Marginaliserede unge hjælpes på vej

De mange initiativer er – som de lande, de finder sted i – meget forskellige, men de har det til fælles, at unge lærer at blive bedre til at stole på sig selv, at tage initiativ, at føre ideer ud i livet, at skabe værdi for andre – med andre ord, at være entreprenørielle.

Nogle initiativer kommer fra det politiske niveau – en offentlig initiativtager – mens andre er båret af frivillighed – vokset ud af et privat initiativ.

Men alle er de sociale innovationer i den forstand, at de adresserer en stor og voksende udfordring i Europa: At flere og flere unge marginaliseres, at de ikke får en uddannelse eller et job, og at de i sidste instans henvises til afhængighed af familie eller fattigdom.

En succesfaktor: At de unge bliver aktive i den virkelige verden

Kendetegnende for alle initiativerne er, at de involverer en varieret palet af interessenter (frivillige foreninger, skoler, virksomheder, offentlige myndigheder) og sætter de unge i centrum.

De foreløbige erfaringer peger på, at de initiativer, som rykker de unge mest, er dem, hvor de unge selv har en aktiv rolle, og hvor de entreprenørielle kompetencer udvikles og afprøves i virkelige situationer.

Læs mere på www.teknologisk.dk/32846

Social innovation på dagsordenen i hele Europa

Der er fortsat mange spørgsmål om, hvordan social innovation succesfuldt kan bedrives. Der findes en stor og mangfoldig erfaringsbase på området, og tolv initiativer – spredt ud over Europa – bliver nu gjort til genstand for en mere omfattende og dybdegående undersøgelse.

Teknologisk Institut skal i den nærmeste fremtid besøge initiativerne, og her vil vi undersøge, hvordan frivillige og lønnede, skoler, ungdomsorganisationer og virksomheder, myndigheder og unge samarbejder om at understøtte kreativitet, problemløsningssevne og handlingskompetence hos unge.

Og hvordan projekterne på forskellig vis medvirker til at udvikle nye, bæredygtige løsninger på de problemer og udfordringer, lokalområder eller lande står overfor.

Ny viden hjem til Danmark

De europæiske erfaringer og indsigter indsamles ikke blot for at blive klogere. Det er viden, som vi – og alle der arbejder med social innovation – kan udnytte i vores fremtidige arbejde med social innovation og socialøkonomiske virksomheder i Danmark.

I en afsluttende rapport vil vi give nye bud på, hvordan unges ressourcer sættes i spil for at komme os alle til gode – både i Danmark og i Europa.

Vil du vide mere om projektet eller om vores arbejde med unge og socialt entreprenørskab i Danmark og i Europa?

Kontakt chefkonsulent Tine Andersen på tlf.: 7220 1446 eller via e-mail: tian@teknologisk.dk

**TINE
ANDERSEN**
CHEFKONSULENT

7220 1446 / tian@teknologisk.dk

Integration af nyt alment boligbyggeri i lokalsamfundet

Om 1-2 år flytter 200-300 indbyggere ind i AAB Silkeborgs nybyggeri i Sydbyen i Silkeborg. Det er mange nye mennesker i en lille bydel. Ved at tænke socialt design og bæredygtighed ind i nybyggeriet er vejen banet for en succesfuld integration i lokalsamfundet.

I løbet af 2017 opfører AAB Silkeborg 73 nye almennyttige boliger på Valdemarsgade i Silkeborgs Sydby. Det er et ambitiøst anlagt projekt.

Ud over almennyttige boliger indeholder den nye bydel også privatejede rækkehuse – en anden ejerform med en anden social sammensætning af beboerne – samt et supermarked.

Det er ambitionen, at den nye bydel skal blive en integreret del af det eksisterende lokalsamfund – og ikke mindst et sted, hvor flere børnefamilier ønsker at bosætte sig.

Byggeriets fysiske design kombineres med socialt design

Social bæredygtighed handler bl.a. om at skabe god integration mellem et (ny)byggeri, dets indbyggere og lokalmiljøet. Derfor kortlagde Teknologisk Institut i første omgang Sydbyen for at få et overblik over området, for eningslivet, naboerne, naturen mv.

GUIDE TIL

SOCIAL BÆREDYGTIGHED I BYGGERI

Almene boliger danner rammen om hverdagslivet for ca. en million mennesker i Danmark og er på den måde en vigtig brik i at skabe godt naboskab, trivsel og tryghed i lokalsamfundet. Erfaringer viser, at det gode naboskab, trivslen og trygheden ikke altid kommer af sig selv.

Teknologisk Institut har i samarbejde med Realdania og KAB udviklet en guide til social bæredygtighed i nybyggeri og ved renovering, der består af fem konkrete trin, som skal sikre, at den sociale dimension medtænkes fra starten af et byggeprojekt. Det er en guide til, hvordan man afdækker levede liv, fællesskaber og samspilsmuligheder, og hvordan man kan indrette de fysiske rammer, så de bedst muligt understøtter dette. Endelig guides bygherre og beboere igennem, hvordan den sociale bæredygtighed kan understøttes og vedligeholdes, efter byggeriet står færdigt.

DE FEM TRIN:

- Afklaring af byggeriets beboersammensætning, sociale formål og karakteristika
- Kortlægning af udækkede behov og ressourcer blandt beboerne i nærmiljøet
- Afdækning af samspilsmuligheder
- Udledning af platforme og fysiske rammer for social interaktion
- Sikring af social interaktion og vedligeholdelse.

Selvom guiden udspringer af den almene sektor, rummer den så megen almenyldig viden, at den med fordel også kan bruges af fx kommuner og tegnestuer, der prioriterer en bevidst og systematisk tilgang til social bæredygtighed.

Vil du vide mere om, hvordan vi kan hjælpe dig? Så kontakt Annemarie Holsbo på tlf.: 72202644 eller via e-mail: anh@teknologisk.dk

Vi fandt, at Sydbyborgere har en særegen identitet, og at det er et område med et meget stærkt lokalsamfund.

Vi fik engageret det stærke lokalsamfund ved at invitere de kommende naboer – borgere og foreninger – til workshop. Her blev det diskuteret, hvordan Sydbyen, det nye byggeri og dets indbyggerne kan udvikle sig til ét samlet og velfungerende lokalsamfund.

Åbenhed og fællesskab i fokus

På workshoppen kom der talrige ideer. Det blev for eksempel foreslået, at man fokuserer på at åbne byggeriet op, så naboer også føler sig velkomne. Det gøres bl.a. ved, at man arbejder på at fjerne den lange 2,5 m høje betonmur, der adskiller grunden fra naboerne på Koopmannsgården. Samtidig blev der fokuseret på at finde måder, hvorpå man kan få de kommende beboere til at deltage i Sydbyens fællesskab.

For at forankre en række af de konkrete idéer og forslag om en stærk integration mellem byggeriet og lokalsamfundet besøgte Teknologisk Institut også lokalområdets foreninger, skolen, dagin-

stitutioner, kirken og kommunen. Vi drøftede mulighederne for at etablere samarbejde og samspil og fik også talt om, hvordan ideerne bedst kan forankres.

Alt i alt er der nu fremlagt en lang række konkrete initiativer og forslag, som kan bane vejen for, at det nye byggeri og dets beboere bliver godt integreret i lokalsamfundet. Kommunen har fx givet positivt tilsagn om at hjælpe med at renovere en legeplads i Sydbyparken kun 100 m fra byggeriet – et af de initiativer, der vil gøre byggeriet mere attraktivt for børnefamilier.

Grundlaget for en succesfuld integration i lokalsamfundet er skabt

Med arbejdet er der skabt et solidt grundlag for, at det nye almene boligbyggeri kan blive en integreret del af fællesskabet i Sydbyen.

Implementeringen af de initiativer, der vedrører samarbejde med lokalområdet, er dog bl.a. afhængig af, at den kommende nykonstituerede afdelingsbestyrelse vedtager dem.

LÆS MERE HER

Du kan læse mere om vores arbejde med social bæredygtighed ved renovering og nybyggeri her:

www.teknologisk.dk/35158

Men en beboerrepræsentant fra AAB udtrykker, at det arbejde, der nu er lavet, vil blive en enorm hjælp for den kommende bestyrelse.

Kontakt Teamleder Annemarie Holsbo for at få mere information om vores arbejde med social bæredygtighed ved renovering og byggeri på tlf.: 7220 2644 eller via e-mail: anh@teknologisk.dk

**ANNEMARIE
HOLSBO**
TEAMLEDER

7220 2644 / anh@teknologisk.dk

Engagement og medansvar gennem samskabelse

Den tidligere Varmehal i Reginehøj-bebyggelsen i Aarhus står i dag renoveret og klar til at blive et nyt møde- og aktivitetssted for områdets beboere. Renoveringen er betalt af beboerne selv og af Realdania. Men de fysiske rammer gør det ikke alene. Der skal liv i Varmehallen, og det arbejde har beboerne nu sat igang. Herved er der taget et skridt mod et involverende fællesskab.

En torsdag i oktober indbød Varmehallens bestyrelse til workshop om hallens fremtidige brug. Der var dækket op med chips, kaffe og kolde drikke, og på de rå mure i hallen var der plads til præsentationer, ideer og forslag på meterlangt brunt papir.

Lidt efter lidt blev Varmehallen fyldt med beboere – voksne som børn – en repræsentant fra Boligkontoret, repræsentanter fra bestyrelsen og fra den boligsociale indsats. De næste timer var rummet fyldt med summen og en koncentreret dialog om ideer og tanker.

Da aftenen var slut, havde 11 mennesker meldt sig til at deltage i en aktivitetsgruppe, og der var formuleret mere end 30 konkrete ideer til, hvad hallen fremover skal bruges til. Nogle aktiviteter har allerede været afprøvet i det små. Men aftenen viste, at der var behov for at vende de erfaringer, der allerede var, og samtidig give plads til nye ideer.

Hvor der er vilje...

Det kræver vedholdende energi og ressourcer at fastholde og bygge videre på de ideer, som opstår. For det gode naboskab, trivslen og trygheden kommer ikke af sig selv. Også i Reginehøj kræver det opmærksomhed og vilje til at mødes og samarbejde.

Denne aften blev der etableret relationer mellem mennesker, som ikke før har snakket sammen. Det var tydeligt, at der er et ønske om – på tværs af generationer og etnicitet – at lære af hinanden:

“ – ”Jeg kunne godt tænke mig, at vi måske holdt nogle aftener, hvor de ældre kunne komme og fortælle om deres liv – også om deres barndom”.

OM REGINEHØJ

Reginehøj-bebyggelsen rummer 403 lejligheder fordelt på fem blokke med syv etager beliggende ved en af de store indfaldsveje til Aarhus.

Beboersammensætningen er blandet – både i forhold til etnisk oprindelse, alder og køn.

Og en anden deltager gav udtryk for sit personlige udbytte af workshoppen:

“ – ”Jeg har virkelig fået et godt indtryk af hende, jeg nu har siddet og talt med hele aftenen. Hun er virkelig en gæv pige”.

Ud over konkrete ideer blev der etableret ikke bare en interesse i at starte aktiviteter på tværs af generationer og interesser. Der blev også opbygget en forståelse for hinanden. Og det er en god start for indsatsen i Varmehallen.

Snakken gik, og der blev etableret nye relationer på workshoppen.

Beboerne kom med mange nye forslag til Varmehallens fremtidige brug.

Workshoppen er startskud for nyt fællesskab

Formålet med Varmehals-projektet er at skabe rammer, der fremmer en høj livskvalitet hos beboerne, og sunde sociale relationer – både i boligerne og i forhold til lokalområdet. Den tilgang kræver helhedstænkning og indsigt i beboernes liv.

Hvis der ikke i forvejen eksisterer en fælles kultur for sammen at skabe aktiviteter eller begivenheder, så er udfordringen, hvem der skal tage initiativet til at få sat tingene i gang. Workshoppen har kickstartet denne proces.

Nu står bestyrelsen og den ny-etablerede aktivitetsgruppe over for den udfordring at føre an i arbejdet med at få sat nogle af de mange ideer i gang, som blev foreslået på workshoppen. Som fx at spille fodbold med drengene, læse bøger for de små, snakke, sy eller drikke te sammen.

Og bestyrelsen og aktivitetsgruppen skal nu til at arbejde for at inddrage – og holde fast i – alle de mennesker, som har vist deres interesse for at deltage.

Der er opstået mange nye relationer, en følelse af sammenhold og af, at Varmehallen er et fælles projekt. Derved har workshoppen tjent som redskab til at slå hul på bylden og til at begynde at dyrke fællesskabet beboerne imellem.

Projektet er et godt eksempel på, hvordan man ved at aktivere og involvere et områdes beboere kan vække et engagement og skabe en følelse af medansvar. Folk både kan og vil gerne byde ind, hvis de får lov, bliver hørt og har nogen at gøre det sammen med.

TEKNOLOGISK INSTITUTS BIDRAG

Teknologisk Institut har som en del af projektet besøgt Reginehøj, taget billeder og talt med beboerne i området. På den måde har vi dannet os et billede af de ressourcer, mennesker, behov og aktiviteter, der findes i området.

På workshoppen præsenterede vi dette billede sammen med et inspirationsoplæg om, hvad man har gjort i andre kultur- og beboerhuse.

**EVA-CARINA
NØRSKOV**
CHEFKONSULENT

7220 2396 / ecn@teknologisk.dk

Kommunalt netværk til nye velfærds løsninger

Hvordan er nabokommunen lykkedes med at etablere et stort antal socialøkonomiske arbejdspladser? Kan designtænkning bruges til at skabe bedre velfærds løsninger? Og findes der gode eksempler på digital social innovation på den globale scene, som kan bruges i en dansk kommune? Det er nogle af de spørgsmål og temaer, som er på plakaten i Det kommunale netværk for social innovation.

Velfærd skal tænkes smartere

Social innovation handler om at skabe nye og bedre velfærds løsninger i et samspil mellem den offentlige sektor, foreninger, erhvervsliv, socialøkonomiske virksomheder og almindelige borgere.

Kommunerne og regionerne er kruttapperne i det danske velfærdssamfund, og det er her, man varetager kernevelfærden. Hvad enten det drejer sig om unge, ældre, udsatte, beskæftigelse, integration eller sundhed.

Det er derfor helt naturligt at tage udgangspunkt i kommunerne og regionerne, når bedre velfærds løsninger skal skabes.

Det kommunale netværk for social innovation henvender sig til alle ledere og udviklingsmedarbejdere i kommuner og regioner. På tværs af forvaltningsenheder. Det har hele vejen igennem været styrken.

At kunne lægge sin faglige eller ledelsesmæssige kasket et øjeblik og blot se på velfærdsudfordringer og mulige, nye løsninger uden reservationer.

Velkommen i netværket

Netværket mødes fem gange årligt til interaktive seminardage og workshops.

Arrangementerne faciliteres af Teknologisk Institut og afholdes både i København, i Aarhus og på Fyn med oplæg og inspiration fra eksperter og praktikere fra ind- og udland.

Sæsonen afsluttes altid med besøg på velfungerende sociale innovationer.

Ud over arrangementerne tilbyder netværket en online-plattform, som indeholder casebibliotek, en samling relevant litteratur og løbende nyheder om social innovation.

Og ikke mindst en mulighed for at holde kontakten med netværkets øvrige medlemmer.

I sæsonen 2016-2017 består netværket af ca. 50 medlemmer fra kommuner fra hele landet.

Første arrangement blev afholdt i september måned, men skulle interessen være vakt, er det fortsat muligt at blive en del af netværket.

Tilmeld dig Det kommunale netværk for social innovation på www.teknologisk.dk/32158

TILMELD DIG VORES NYE ELEKTRONISKE NYHEDSBREV

Som noget nyt laver Analyse og Erhvervsfremme også et nyhedsbrev, som vi kun udsender elektronisk.

I nyhedsbrevet kan du blive klogere på erhvervs- og samfundsudvikling samt på de opgaver, vi løser på området.

Du vil modtage vores nyhedsbrev 1-2 gange om måneden.

**TILMELD DIG VED AT SENDE EN E-MAIL TIL
analyser@teknologisk.dk**

BAGGRUNDEN FOR DET KOMMUNALE NETVÆRK

I efteråret 2016 bød Det Kommunale netværk for social innovation velkommen til femte sæson. Netværket blev etableret i 2012 af Teknologisk Institut, som på daværende tidspunkt var leder af det hidtil største europæiske forskningsprojekt – TEPsIE – med social innovation som omdrejningspunkt.

Her blev der genereret store mængder af forskningsbaseret viden om bl.a. potentialerne for social innovation, mobilisering af ikke-offentlige aktører, skalering og spredning af social innovation samt viden om identifikation og nedbrydning af barrierer for social innovation. Det stod dog hurtigt klart, at der skulle andre midler end forskningsartikler til for at omsætte den indhentede viden til praksis i en dansk velfærdsvirkelighed. Dette blev startskuddet til Det kommunale netværk for social innovation.

Læs mere på www.teknologisk.dk/32158

Viden til Tiden udgives af:

Teknologisk Institut
Analyse og Erhvervsfremme
Gregersensvej
2630 Taastrup

Telefon 72 20 20 00

Tilmeld dig nyhedsbrevet på:

analyser@teknologisk.dk

Redaktion:

Leif Jakobsen
Line Ankerstjerne Kruuse

Redaktionen kan kontaktes på:

Ink@teknologisk.dk